

Stimuleer kinderen om te lezen en schrijven. Dat is beter dan afwachten, aldus Bert van Oers.

Ewald Vervaeft deed in deze krant een voorstel om het lerarentekort op de basisschool te verminderen (Opinie, 18 september). Hij suggereert jonge kinderen langer te laten groeien, totdat ze 'rijp' zijn om te gaan lezen en schrijven. De intrede in de basisschool kan dan later plaatsvinden. We hebben immers voor jonge kinderen minder pedagogisch medewerkers nodig. Dat scheelt weer formatie die elders kan worden ingezet.

Er valt echter nogal wat af te dingen op dit idee. Om te beginnen zitten jonge kinderen niet alleen op school om te leren lezen en schrijven. Juist op jonge leeftijd leggen kinderen bijvoorbeeld de basis voor hun sociale ontwikkeling en hun mondelinge taalvaardigheid. Daarvoor hebben ze anderen nodig die hen daarin stimuleren en hen op professionele manier kunnen ondersteunen. Drie- en vierjarigen profiteren daarvoor van de groep medeleerlingen en een stimulerende leerkracht. Zoals we uit onderzoek weten, is de mondelinge taalvaardigheid ook weer van invloed op de ontwikkeling van positieve sociale relaties.

Impuls

Juist als we kijken naar de ontwikkeling van de mondelinge taalvaardigheid zien we dat wachten tot de kinderen er rijp voor zijn een gevaarlijk idee is. We praten al tegen jonge kinderen vanaf hun geboorte. Zijn ze er dan al rijp voor? Waarschijnlijk niet, maar worden benaderd als een spreker is al een belangrijke impuls voor ontwikkeling van mondelinge taalvaardigheid. Ze hebben vanaf geboorte iemand nodig die voor hen uitloopt en richting en hulp biedt waar ze het zelf nog niet kunnen. Hetzelfde geldt voor processen als leren rekenen, schrijven en lezen.

Vervaefts afkeer van dit soort stimuleren berust op zijn streng individualistische beeld van kinderen. Alsof die pas iets nieuws kunnen leren als ze basale voorwaarden zelfstandig beheersen. Vervaeft onderschat daarmee de kracht van betekenisvolle hulp, die op maat is gesneden voor de actuele behoeftes en handelingsmogelijkheden van het kind.

Het probleem met het gangbare leesonderwijs waartegen Vervaeft ageert, is vaak dat de lees-, spellings- en schrijftaakjes voor de leerlingen zijn losgezongen van hun werkelijkheid. Het zijn voor hen daardoor vaak betekenisloze taakjes. En dat is geen goed uitgangspunt voor leren lezen en zin krijgen in lezen.

Als we kinderen in het kader van hun spel ondersteunen, wanneer ze de behoefte krijgen aan lezen en schrijven (bijvoorbeeld bestellingen opnemen in een restaurantspel), is die handeling en de hulp daarbij voor de kinderen een betekenisvol stapje in het leren lezen en schrijven. Soortgelijke processen zijn te zien bij driejarigen die beginnen te rekenen. Een goede stimulering en betekenisvolle hulp is daarbij essentieel voor de kinderen. Dus ga niet zitten wachten tot we de eerste signalen van 'rijpheid' zien. Dat is riskant en zeker niet in het belang van kinderen.

Tja, het lerarentekort wordt niet opgelost door leerprocessen in een spelcurriculum in te bedden. We hebben juist méér goed geleide leerkrachten nodig, die zicht hebben op de betekenisgeving van kinderen, weten hoe ze kinderen in hun spel kunnen stimuleren. Het vraagt inderdaad om vernieuwingen in het curriculum van de pabo, meer nascholing.

Ja, dat kost geld, maar het gaat om de toekomst van onze kinderen en onze samenleving. De oplossingen van Vervaeft zijn te simpel en uiteindelijk desastreus, omdat ze vermoedelijk de verschillen tussen kinderen vergroten. Het is te hopen dat scholen en beleidsmakers er niet te snel in meegaan. Bezint eer ge begint.